

ÇİN HALK CUMHURİYETİ
ÜLKE RAPORU
(Meyve Sebze Mamulleri Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

EKİM, 2017

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. ÇİN HALK CUMHURİYETİNİN DIŞ TİCARETİ	5
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	12
4.ÇİN HALK CUMHURİYETİ’NİN MEYVE SEBZE MAMULLERİ SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	13
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	14
KAYNAKLAR	24

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Büyüme Oranı: % 6,3 / **GSYİH:** 11.968.412 milyon \$ / **Nüfus:** 1.382 milyon / **Başkent:** Pekin

1. GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomi Politikaları

Çin son dönemde yabancı sermayeyi çekme konusunda çok başarılı olmuştur. 1990'ların başından itibaren gelişmekte olan ülkelere yapılan yatırımların başında Çin yer almıştır. Çin hükümeti yabancı yatırımlara ayrıcalıklı muamele yerine ülkenin bu anlamda bir doyuma ulaştığı düşüncesi ile yerli ve yabancı yatırımlara eşit muamele anlamına gelen uluslararası kabul görmüş, "Milli Muamele" ilkesini uygulamaya koymuştur. Bununla birlikte altyapının zayıf olduğu batı ve iç bölgelerde özellikle uzun vadeli projeler için bazı özel teşvikler düşünülmektedir.

Dış Ticaret Kanunu 1995'te yürürlüğe girmiştir. Dış Ticaret, yabancı sermayeli kuruluşlar istisna tutulmak üzere, ticaret planlama mekanizması ilkeleri çerçevesinde Dış Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Bakanlığı (MOFTEC) tarafından yürütülmektedir. Dış ticaret, ulusal ve bölgesel düzeyde örgütlenmiş Dış Ticaret Şirketleri (FTC) yoluyla gerçekleştirilmektedir. İhracata ilişkin zorunlu planlama kaldırılmakla birlikte bazı ürünler üzerindeki lisans uygulaması devam etmektedir. Ancak ithalatta "plan" yerli üretimi korumak ve döviz rezervini kontrol etmek amacı ile önemini sürdürmektedir.

Ekonomik Performans

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir. 1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak İnci Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur.

Guangzhou'nun başkenti olduğu Guangdong Eyaleti ise fakir ve arka planda kalmış bir tarım bölgesiyken, Shenzen küçük bir balıkçı kasabası olarak bilinmektedir. Dönemin ÇHC Devlet Başkanı Deng Xiaoping'in "Açık Kapı Politikası" reformları ile bu bölgedeki sosyoekonomik koşullar bir anda değişmiştir. Çin ankarasının ticarete açılması ve Hong Kong'da maaşların yükselmesiyle, Hong Kong'taki pek çok imalatçı, ucuz işçilik, düşük arazi kirası ve işletme maliyetlerinden yararlanmak için Guangzhou ve çevresine akın etmeye başlamıştır. Böylece emek yoğun sektörlerdeki faaliyetler Çin ankarasında yapılırken yönetim, tasarım, AR-GE, kalite kontrol ve finans gibi yüksek katma değerli faaliyetler Hong Kong'da sürdürülmeye devam etmiştir. "Açık Kapı Politikası"nın etkisiyle 1980'lerde başta Shenzen olmak üzere Özel

Ekonomik Bölgeler gelişmeye başlamıştır. Ekonomik yükselme, tüm bölgeye yayılmış ve Guangzhou, Shenzen, Dongguan, Shunde, Nanhai ve Zhongshan gibi yerleşim bölgelerinde hızlı bir şehirleşme süreci yaşanmıştır. 1992 yılı ile birlikte Deng Xiaoping'in bu bölgeye olan desteği daha da artmış, Çin'in iç bölgelerinden milyonlarca göçmen ve mevsimlik işçi daha iyi bir yaşam standardına sahip olmak için Guangzhou ve çevresine gelmeye başlamıştır. Lojistik üsleri, havaalanları ve metrolar bu bölgenin megapolleşmesine olumlu katkıda bulunmuştur.

Anılan bölgeden bahsedilirken “Çin ekonomisinin kalbi, atölyesi”, “ticaret merkezi”, “açık pazar”, “iş odaklı mantalite”, “güçlü üretim merkezi”, “ulaşım ve üretim altyapısı güçlü”, “makine, otomotiv, elektronik, mobilya, doğaltaş-mermer sektörleri” ifadeleri kullanılmaktadır. Özellikle Guangdong eyaleti, üretim, perakende satış, mevduat, patent başvurusu sayısı, ödenen vergi miktarı, dış ticaret, cep telefonu sayısı, internet kullanımı açısından Çin'de bir numaradır. Bu ifadeler rakamlara da yansımakta, bölgedeki şehirlerin dış ticaretleri dünyadaki birçok ülkenin dış ticaretinden fazla olmaktadır. Diğer taraftan, Dünyanın ilk 500 şirketinin % 20'sinin ofisleri ve üretim kolları Guangzhou'da bulunmaktadır. Guangzhou'nun başkenti olduğu Guangdong eyaletinde 90 bin yabancı (fabrika) yatırımı, 3 bin temsilcilik ofisi vardır. Çin'in en büyük iç ticaret ve dağıtım merkezi olarak bilinmektedir. Guangzhou ve çevresinde kozmopolit bir yapı bulunmaktadır. Orta Doğulu, Afrikalı ve Latin işadamlarının yoğunluğu dikkat çekmektedir. Guangzhou'da Çin'in diğer şehirlerine nazaran Ortadoğu ve Afrikalı işadamlarını yoğun olarak görmek ve bu işadamlarına yönelik hizmet veren otel ve restoranlara rastlamak mümkündür. Guangzhou ve Shenzen'de 9 adet Türk restoranı ve 1 adet Türk pastanesi bulunmaktadır. Guangzhou ve çevresi adeta Çin Hükümeti tarafından az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için bir ticaret merkezi olarak konumlandırılmıştır.

2015 yılındaki ekonomik performansa bakıldığında Çin'in GSYH'si 11,9 trilyon dolara ulaşmıştır. Enflasyon yüzde 1,5 seviyesinde gerçekleşirken kentsel kayıtlı işsizlik oranı yüzde 4,1'e inmiştir. Ayrıca, 13,1 milyon yeni istihdamla bu alanda rekor kırılmıştır. Dış ticaret hacmi 4 trilyon dolar seviyesini aşmıştır. Böylece Çin, dış ticaret hacmi açısından dünyanın en büyük ülkesi olmuştur. 2015 yılında dış ticaret hacmi için yüzde 5,6 oranında artış kaydetmiştir. Diğer taraftan, hizmet sektörünün ekonomideki payı yüzde 46,1'e ulaşarak ilk kez sanayi sektörünü geride bırakmıştır.

2. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Tablo 1: Çin'in Yıllara Göre Dış Ticareti

Dış Ticaret Değerleri	2014	2015	2016
İhracat(Amerikan Doları)	2.342.292.696	2.273.468.224	2.097.637.172
İthalat(Amerikan Doları)	1.959.234.625	1.679.564.325	1.587.920.688
Dış Ticaret Hacmi (Amerikan Doları)	4.301.527.321	3.953.032.549	3.685.557.860
Dış Ticaret Dengesi (Amerikan Doları)	383.058.071	593.903.899	509.716.484
İhracatın İthalatı Karşılama Oran (%)	137,9	169,4	162,9

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

Tablo 2: Çin'in Başlıca Ürünler İtibari ile İhracatı (Milyon \$)

GTİP NO	Ürün Adı	2014	2015	2016
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	195.292	212.570	201.365
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	163.425	137.211	125.006
8542	Elektronik entegre devreler	61.213	69.362	61.157
9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	31.097	35.662	29.971
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	34.693	33.961	28.741
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	28.443	28.258	28.276
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	30.326	28.179	28.231
8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	30.637	31.610	26.613
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	28.435	29.135	25.912
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	31.229	28.854	25.856
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	27.122	28.202	24.923
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	25.497	25.877	24.833
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	27.743	26.341	24.318
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	23.586	23.644	21.867

6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	26.459	24.510	21.405
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	22.191	21.406	20.883
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	25.777	19.087	19.395
8443	Baskı yapmaya mahsus makineler; kopyalama ve faks makineleri; bunların aksam, parça ve aksesuarları	23.952	21.143	18.702
9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle)	14.135	15.664	18.383
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	19.326	18.805	18.324
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	17.915	20.374	17.776
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	21.033	19.719	17.628
3926	Plastikten diğer eşya	18.845	17.942	16.629
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	23.456	19.387	15.998
8518	Mikrofonlar ve mesnetleri, hoparlör, kulaklık, mikrofon-kulaklık setleri, ses frekansı yükseltici setleri, amplifikatörler	14.937	15.773	14.989
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	14.266	13.782	13.831
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	15.213	14.546	13.442
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	13.143	12.492	13.121
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	48.513	18.547	13.039
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	16.447	13.843	12.893
8534	Baskı devreler	13.838	14.022	12.810
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	12.533	12.323	12.676
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	11.945	12.916	12.465
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	14.412	14.205	12.462
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	13.282	11.343	11.470
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	11.524	11.385	11.413
7228	Diğer alaşımlı çelikten çubuk ve profiller; alaşımlı veya alaşımsız çelikten sondaj işlerinde kullanılan içi boş çubuklar	12.000	12.940	11.192

9504	Eğlence merkezleri için oyun eşyası, bilardo, kumarhane için özel masalar ve otomatik bowling oyun ekipmanları vb	8.199	10.520	10.863
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)	12.312	10.856	10.478
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	11.325	11.972	10.475
	TOPLAM	2.342.293	2.273.468	2.097.637

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

Tablo 3: Çin'in Başlıca Ürünler İtibariyle İthalatı (Milyon \$)

GTİP NO	Ürün Adı	2014	2015	2016
8542	Elektronik entegre devreler	218.520	230.657	227.617
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	228.288	134.343	116.661
7108	Altın (platin kaplamalı altın dâhil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	78.977	63.985
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	93.439	57.393	58.033
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	43.854	48.419	45.900
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	59.730	44.212	44.005
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	50.028	46.341	37.981
1201	Soya fasulyesi	40.262	34.790	33.981
8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	31.372	29.351	27.866
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	28.725	26.058	25.766
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	27.375	23.351	25.469
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	30.165	24.895	23.002
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	21.464	18.781	20.888
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dâhil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	25.963	23.610	20.432
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	25.501	20.936	18.118
2902	Siklik hidrokarbonlar	21.602	16.479	15.626
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	15.331	14.138	14.200
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	12.843	13.037	14.090
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	16.566	14.964	14.046
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb. imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	11.150	12.491	14.034

8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	19.831	16.716	13.314
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	18.904	10.137	11.510
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	23.453	14.240	11.157
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	13.638	11.758	10.802
8534	Baskı devreler	13.412	12.145	10.305
9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	9.065	8.827	9.752
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	10.302	8.975	9.520
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	8.139	7.429	9.377
4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	9.205	9.868	9.372
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	6.653	5.665	8.715
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	11.744	10.226	8.456
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	8.086	7.505	8.138
4403	Yuvarlak ağaçlar	11.782	8.064	8.085
8532	Sabit, değişken veya ayarlanabilir (ön ayar yapılabilir) elektrik kondansatörleri	11.457	10.214	8.030
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	9.145	7.451	7.660
3907	Poliasetaller, diğer polietilerler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	8.920	8.249	7.556
9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb. ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	6.545	6.603	7.262
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	9.774	8.238	7.196
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	7.924	7.173	6.974
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	6.052	6.066	6.779
	TOPLAM	1.959.235	1.679.564	1.587.921

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

Tablo 4: Çin'in Başlıca Ülkeler İtibariyle İhracatı (Milyon \$)

Ülkeler	2014	2015	2016
ABD	397.099	409.979	385.678
Hong Kong	363.077	330.463	287.252
Japonya	149.391	135.616	129.268
G. Kore	100.333	101.286	93.707
Almanya	72.703	69.155	65.214
Vietnam	63.730	66.017	61.094
Hindistan	54.217	58.228	58.398
Hollanda	64.929	59.453	57.447
Birleşik Krallık	57.141	59.567	55.664
Singapur	48.911	51.942	44.496
Tayvan	46.277	44.893	40.228
Malezya	46.353	43.980	37.660
Rusya Federasyonu	53.677	34.757	37.340
Avustralya	39.146	40.307	37.282
Tayland	34.289	38.291	37.183
Meksika	32.255	33.792	32.357
Endonezya	39.060	34.342	32.117
B.A.E.	39.035	37.020	30.067
Filipinler	23.474	26.671	29.837
Kanada	30.004	29.423	27.312
İtalya	28.759	27.839	26.366
Fransa	28.976	27.052	24.959
Brezilya	34.890	27.412	21.976
İspanya	21.502	21.856	21.311
Sudi Arabistan	20.575	21.613	18.651
Pakistan	13.244	16.442	17.233
Türkiye	19.305	18.608	16.687
İran	24.338	17.770	16.417
Polonya	14.257	14.345	15.094
Belçika	17.216	16.208	14.731
Bangladeş	11.782	13.895	14.301
G. Afrika Cum.	15.699	15.858	12.850
Şili	13.018	13.290	12.803
Mısır	10.461	11.959	10.436
Nijerya	15.393	13.701	9.714
Kazakistan	12.710	8.441	8.292
Myanmar	9.368	9.651	8.188
İsrail	7.739	8.616	8.174
Çek Cum.	7.993	8.226	8.059
Cezayir	7.395	7.583	7.648
Irak	7.744	7.909	7.548
TOPLAM	2.342.293	2.273.468	2.097.637

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

Tablo 5: Çin'in Başlıca Ülkeler İtibariyle İhracatı (Milyon \$)

Ülkeler	2014	2015	2016
G. Kore	190.109	174.506	158.975
Japonya	162.921	142.903	145.671
Tayvan	152.007	143.204	138.847
ABD	160.065	148.693	135.120
Almanya	105.013	87.623	86.109
Avustralya	97.631	73.510	70.895
Malezya	55.652	53.277	49.270
Brezilya	51.653	44.089	45.855
İsviçre	40.541	41.200	39.945
Tayland	38.332	37.169	38.532
Vietnam	19.906	29.832	37.172
Rusya Federasyonu	41.594	33.259	32.260
Singapur	30.829	27.581	26.014
Sudi Arabistan	48.508	30.021	23.626
Fransa	27.074	24.632	22.511
G. Afrika Cum.	44.568	30.151	22.229
Endonezya	24.485	19.886	21.414
Birleşik Krallık	23.727	18.934	18.681
Şili	20.986	18.439	18.605
Kanada	25.182	26.214	18.337
Filipinler	20.984	18.966	17.396
İtalya	19.285	16.824	16.720
Hong Kong	12.621	12.746	16.701
İran	27.504	16.057	14.827
Angola	31.106	16.002	13.966
Umman	23.796	15.047	12.041
Hindistan	16.359	13.369	11.764
Irak	20.761	12.675	10.663
Meksika	11.173	10.028	10.325
B.A.E.	15.763	11.514	9.994
Hollanda	9.340	8.778	9.810
Peru	8.141	7.950	9.491
Yeni Zelanda	9.506	6.584	7.141
Belçika	10.059	7.006	6.874
Kuveyt	10.005	7.497	6.370
İsveç	6.792	6.417	6.158
İspanya	6.204	5.587	6.136
Türkmenistan	9.516	7.828	5.563
Venezuela	11.320	6.778	5.563
İrlanda	3.734	4.286	5.297
TOPLAM	1.959.235	1.679.564	1.587.921

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Tablo 6. Türkiye – Çin Halk Cumhuriyeti Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

YIL	İHRACAT \$	İTHALAT \$	HACİM	DENGE
2012	2.833	21.295	24.128	-18.462
2013	3.601	24.686	28.287	-21.085
2014	2.861	24.918	27.779	-22.057
2015	2.415	24.873	27.288	-22.459
2016	2.329	25.440	27.770	-23.111
2016*	784	10.125	10.909	-9.341
2017*	1.131	8.840	9.970	-7.709

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Ülke Masaları

*:Ocak - Mayıs Dönemi (5 Aylık)

Tablo 7: Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
2515	MERMER VE TRAVERTEN, EKOSİN, SU MERMERİ, KİREÇLİ TAŞLAR	825	726	728,1
2610	KROM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	273,1	186	204,3
2616	KIYMETLİ METAL CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	134,7	114,7	126,6
2528	TABİİ BORATLAR VE BUNLARIN KONSANTRELERİ	117,4	108,3	104,7
2603	BAKIR CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	215,8	111,2	74,2
2607	KURŞUN CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	97,7	117,3	63,2
7202	FERRO ALYAJLAR	2,1	0,6	38,1
9018	TIPTA, CERRAHİDE, DİŞÇİLİKTE VE VETERİNERLİKTE KULLANILAN ALET VE CİHAZLAR	19,6	25,7	33,7
8403	MERKEZİ ISITMA KAZANLARI (84.02 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	37,2	28,2	33,5
7322	DEMİR VEYA ÇELİKTEN ELEKTRİKSİZ MERKEZİ ISITMAYA MAHSUS RADYATÖR, MOTORLU HAVA PÜSKÜRTÜCÜLER, BUNLAR	29,8	22,1	28,3
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	49,5	27,2	23,3

3202	DEBAGATTE KULLANILAN SENTETİK ORGANİK VE ANORGANİK MADDELER VE MÜSTAHZARLAR	23,1	24,8	21,8
2008	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN MEYVE VE YENİLEN DİĞER BİTKİ PARÇALARININ KONSERVELERİ	10,9	17,8	19,6
2836	KARBONAT; PEROKSİKARBONAT; AMONYUM KARBOMAT İÇEREN TİCARİ AMONYUM KARBONAT	0	-	17,3
802	DİĞER KABUKLU MEYVELER (TAZE/KURUTULMUŞ) (KABUĞU ÇIKARILMIŞ/SOYULMUŞ)	2,1	23,1	15,9
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	24	18,9	15,8
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DIŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	3,6	10,7	14,5
5101	YÜN VE YAPAĞI (KARDESİZ/TARANMAMIŞ)	34,4	28,4	14
TOPLAM		2.861,1	2.414,8	2.329,4

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

Tablo 8: Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
8517	TELEFON CİHAZLARI, SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR	2.636,40	2.959,00	3.222,40
8541	DİYODLAR, TRANSİSTÖRLER VB YARI İLETKEN TERTİBAT; IŞIK YAYAN DİYODLAR; MONTE EDİLMİŞ PİEZO ELEKTRİK	132,7	362	2.090,00
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAK. BUNLARA AİT BİRİMLER; MANYETİK VEYA OPTİK OKUYUCULAR, VERİLERİ KODA DÖNÜŞT	1.802,00	1.394,10	1.125,90
8479	KENDİNE ÖZGÜ BİR FONKSİYONU OLAN DİĞER MAKİNALAR VE MEKANİK CİHAZLAR	101,5	121,9	626,6
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	465	450,8	546,9
8529	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 85.25 İLA 85.28 POZİSYONLARINDA YER ALAN CİHAZLARA MAHSUS AKSAM VE PARÇA	561,8	464,7	382,8

9503	ÜÇ TEKERLEKLİ BİSİKLETLER, SKUTERLER, OYUNCAK BEBEKLER, DİĞER OYUNCAKLAR, KÜÇÜLTÜLMÜŞ MODELLER, BİLM	351,1	304,5	370,6
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	317,9	373,6	357,1
7207	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YARI MAMULLER	72,1	510,9	316,3
8528	MONİTÖRLER VE PROJEKTÖRLER, TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI	222,7	247,2	293
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR, ASPIRATÖRÜ OLAN HAVALANDIRMAYA	278,2	278	284,4
8504	ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ, STATİK KONVERTÖRLER (ÖRNEĞİN; REDRESÖRLER) VE ENDÜKTÖRLER	318,1	310	281,3
8402	BUHAR KAZANLARI, KIZGIN SU KAZANLARI	29,5	188,3	266,7
6210	PLASTİK, KAUÇUK SIVANMIŞ, EMDİRİLMİŞ ELYAFTAN HAZIR GİYİM EŞYASI	184,9	203,6	250,5
8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MUSLUKLAR, VALFLER (VANALAR) VE BEN	231,3	224	250,5
9405	DİĞER AYDINLATMA CİHAZLARI, IŞIKLI PANOLAR, IŞIKLI TABELALARI VE BENZER EŞYA VE BU EŞYANIN AKSAM VE	427,2	391,3	242,9
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER [ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI HARIÇ]	216,3	227	213,7
3926	PLASTİKTEN DİĞER EŞYA	230,6	211,8	208,7
8443	BASKI YAPMAYA MAHSUS MAKİNALAR; KOPYALAMA VE FAKS MAKİNALARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	283,9	213	186,3
5504	SUNİ DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	156,2	114,3	183,1
	TOPLAM	24.918,20	24.873,50	25.440,50

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)

4. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN MEYVE SEBZE MAMULLERİ SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo 9. Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'ne Meyve Sebze Mamulleri İhracatı

ÜRÜN GRUBU	2015		2016		DEĞİŞİM	
	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD	KG MİKTAR	FOB USD
ALKOLLÜ İÇKİLER (ALKOL DERECEŚİ<80)	3.141	17.751	3.037	15.226	-3%	-14%
ANANAS SUYU	13.740	11.160	5.652	3.855	-59%	-65%
BİRA	155.954	125.466	526.505	569.226	238%	354%
DİĞER SEBZE KONSERVELERİ	6.085	14.183	599	1.359	-90%	-90%
DİĞER MEYVA SULARI	175.009	425.980	152.528	119.691	-13%	-72%
DİĞER MEYVE KONSERVELERİ	128	1.447	511	9.662	301%	568%
DOMATES KETÇABI VE DİĞER DOMATES SOSLARI	12.790	21.362	4.968	5.476	-61%	-74%
DOMATES SALÇASI	6.030	9.189	2.841	2.681	-53%	-71%
DOMATES SUYU	5.917	3.527	6.344	4.204	7%	19%
DONDURULMUŞ SEBZELER	18.000	19.440		0	-100%	-100%
ELMA SULARI	87.450	61.697	50.548	30.226	-42%	-51%
GAZLI SULAR.MADEN SULARI VE GAZOZLAR	1.654.977	1.301.348	1.038.363	596.190	-37%	-54%
KARIŞIK HALDEKİ MEYVE VE SEBZE SULARI	41.912	42.640	41.341	30.438	-1%	-29%
KAYISI KONSERVELERİ. ALKOLLÜ.ALKOLSÜZ. TATLANDIRILMIŞ	0	0	4.752	39.917	-	-
KİRAZ (VİŞNE DAHİL)KONSERVELERİ. ALKOLLÜ .ALKOLSÜZ TATLANDIRILMIŞ	0	0	400	3.444	-	-
KURUTULMUŞ SEBZELER	940	244.585	2.366	451.445	152%	85%
PATATES KONSERVELERİ. DONDURULMUŞ			5.668.315	5.578.654	-	-
REÇEL.JÖLE.MARMELAT	131.735	369.077	74.396	195.140	-44%	-47%
SEBZE.MEYVE.BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ SİRKELİ	21.072	26.361	8.051	13.978	-62%	-47%
SİRKE	9.816	10.765	16.380	19.898	67%	85%
SULAR.BUZ VE KAR	318.402	179.950	1.309.889	450.845	311%	151%
ŞARAP	184.003	733.320	114.931	329.547	-38%	-55%
TURUNÇGİL SULARI	81.719	61.610	52.264	43.073	-36%	-30%
ÜZÜM SUYU	21.062	22.913	30.736	20.819	46%	-9%
GENEL TOPLAM	2.949.881	3.703.770	9.115.717	8.534.992	209%	130%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (UİB)

UİB verilerine göre 2016 yılında Türkiye Meyve Sebze Mamulleri Sektörünün, Çin Halk Cumhuriyeti'ne ihracatı, bir önceki yıla göre +%130 oranında artışla 8,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 9). Çin Halk Cumhuriyeti, Meyve Sebze Mamulleri sektörü için önemli bir Pazar olup ülkemizin ihracat yaptığı pazarlarda 29. sırada yer almaktadır.

Tablo 10. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Meyve Sebze Mamulleri İthalatı (1000 USD)

GTİP	2014	2015	2016
220421	1.366.156	1.878.321	2.195.109
71410	2.111.490	2.119.568	1.395.075
220300	407.029	575.119	665.671
220820	691.167	626.091	649.121
220720	19.276	237.812	397.416
220290	204.395	321.509	311.825
200899	83.841	124.506	169.759
200410	150.455	165.565	164.931
200819	56.051	101.924	134.512
81190	95.301	120.332	118.152
220830	107.414	118.635	113.107
220429	69.626	98.782	112.844
210390	80.363	92.149	112.540
220890	68.204	66.895	92.567
200911	121.780	92.658	87.411
220410	82.738	61.426	56.580
200990	41.567	34.442	55.192
220110	32.538	42.897	52.055
200830	43.764	66.809	50.831
200799	36.988	47.338	50.747
200893	12.221	19.910	42.447
220210	18.319	31.976	40.967
200989	21.609	20.403	24.590
220600	17.419	30.630	23.992
81110	13.510	14.702	20.183
200870	19.720	25.462	18.425

200969	22.788	16.539	17.191
220190	13.833	17.569	17.118
200897	13.277	12.681	17.044
220870	20.002	15.276	16.396
71040	16.300	16.964	16.191
200600	12.342	17.216	16.054
200820	16.923	15.258	14.591
200520	4.963	8.744	10.966
220710	906	122.746	10.844
71021	4.909	8.986	9.907
220860	13.470	14.381	9.384
200912	5.599	6.218	8.570
200290	22.943	8.729	7.159
200931	6.248	7.098	6.879
200599	4.511	6.290	6.180
71290	4.822	3.706	5.989
200710	1.020	5.456	5.943
200929	5.518	6.533	5.531
200939	11.877	9.129	4.718
81120	3.080	5.394	4.675
200190	4.654	5.621	4.460
200580	3.856	4.491	4.431
200971	2.708	4.182	4.427
200210	3.264	4.283	4.260
200961	4.718	3.242	3.938
210330	3.639	4.563	3.889
71190	1.710	2.059	2.482
200941	1.511	1.922	2.479
71239	5.476	3.705	2.365

200540	2.050	2.594	2.346
200490	878	1.214	2.229
200110	2.090	2.888	2.122
200791	967	1.554	2.059
200921	1.351	1.561	1.816
200390	195	211	1.448
81210	1.701	2.558	1.389
220510	3.803	2.719	1.219
200981	423	812	1.186
200860	1.479	1.322	1.112
200949	2.202	1.333	1.108
200510	393	1.261	963
81400	4.662	3.137	919
71220	1.064	580	813
200551	1.208	863	785
200950	348	481	611
71080	866	509	576
200979	502	273	384
200880	342	175	353
71140	123	227	350
81290	442	365	330
71231	113	57	261
200310	1.321	482	204
200840	84	234	158
200919	812	944	158
71010	30	105	136

71022	47	296	136
200850	139	72	103
71151	281	159	97
71420	215	156	87
200559	130	109	80
71090	30	59	79
71029	129	783	36
71030	32	37	28
71490	1.045	1	23
200560	13	5	13
	6.241.391	7.525.013	7.425.831

Kaynak: Trademap

Trademap verilerine göre, Çin Halk Cumhuriyeti'nin 6'lı GTİP bazında Toplam Meyve Sebze Mamulleri ithalatı 2012 yılında 5,7 milyar dolar olarak gerçekleşirken, 2016 yılında 7,4 milyar dolara ulaşmıştır.

Tablo 11. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Meyve Sebze Mamulleri İthalatı Yaptığı Ülkeler (1000 USD)

ÜLKELER	2012	2013	2014	2015	2016
Fransa	1.805.219	1.581.658	1.416.865	1.598.805	1.736.361
Tayland	1.289.832	1.513.664	1.812.111	1.843.793	1.317.284
Amerika Birleşik Devletleri	324.948	340.430	386.762	547.880	792.669
Avustralya	236.133	246.472	268.047	469.705	589.731
Şili	175.604	179.821	177.760	250.919	291.832
Almanya	118.678	172.172	236.915	248.554	284.711
Viet Nam	533.347	354.066	359.044	420.962	283.022
Kore Cumhuriyeti	85.113	123.764	153.182	217.419	258.890
İspanya	124.869	130.295	148.852	187.206	239.819
İtalya	116.444	130.928	143.765	163.509	183.635
Taipei, Çinli	80.447	91.146	86.856	143.404	133.450
Birleşik Krallık	126.105	105.984	107.608	118.551	125.718
Hollanda	22.506	19.368	84.772	149.922	112.463
Brezilya	122.816	98.782	92.409	177.026	104.062
Malezya	23.906	31.067	43.257	75.226	73.780
Belçika	19.551	26.138	43.608	57.890	71.387
Güney Afrika	36.101	40.856	44.958	68.628	60.389
Alan Nes	0	0	7	4	58.721
Portekiz	16.372	21.280	17.542	33.725	57.787

Japonya	37.121	25.069	28.803	43.056	56.664
Meksika	14.091	19.452	38.834	40.794	54.134
Kanada	38.578	51.370	64.142	56.767	50.699
Yeni Zelanda	32.330	31.805	37.053	41.319	47.927
Filipinler	29.821	33.903	38.516	44.105	40.239
Hong Kong, Çin	11.863	15.994	31.487	46.859	34.646
İsveç	30.258	37.069	40.368	23.491	31.899
Türkiye	11.153	12.517	13.745	21.307	28.127
İsrail	33.563	50.195	33.197	31.194	26.773
Arjantin	32.662	28.129	21.722	23.631	25.968
Pakistan	4.410	618	6.205	119.917	24.791
Rusya Federasyonu	9.991	9.764	12.890	18.424	21.613
Kamboçya	5.358	12.870	25.753	22.130	15.631
Gürcistan	3.211	4.055	4.630	6.123	12.564
Endonezya	13.073	33.911	33.509	12.154	11.883
Hindistan	8.263	12.608	15.965	14.210	11.383
Avusturya	4.161	5.716	9.266	9.320	10.918
Polonya	3.839	5.452	5.615	6.914	10.650
Letonya	9.778	12.131	6.186	3.641	9.904
Kıbrıs	1.154	3.419	5.686	6.796	9.523
Danimarka	8.687	10.798	13.722	13.022	8.651
Singapur	2.659	4.554	3.986	7.885	8.460
Moldova, Cumhuriyeti	5.743	4.027	4.384	5.490	8.353
İrlanda	5.661	7.057	10.208	6.694	7.620
Fas	2.646	3.453	2.489	6.381	6.693
Macaristan	3.712	4.504	4.730	5.535	5.420
İsviçre	3.511	4.371	4.683	7.009	4.954
Bulgaristan	2.596	3.405	4.107	4.215	4.829
Fiji	1.378	1.844	3.018	2.517	4.330
Finlandiya	13.541	7.933	6.952	10.853	4.051
Mısır	4.675	2.839	3.669	3.278	3.755
Norveç	994	1.195	1.698	2.208	3.621
Litvanya	4.258	7.241	1.436	795	3.507
Romanya	5.624	3.738	5.495	5.704	3.485
Çek Cumhuriyeti	1.623	2.596	2.438	2.844	3.460
Yunanistan	3.926	5.638	4.400	13.916	3.008
Ukrayna	8.138	3.497	3.000	1.985	2.936
Fransız Polinezyası	29	77	85	432	2.678
Hırvatistan	713	747	481	312	1.836
Ekvador	754	918	1.624	1.575	1.698
Peru	2.149	1.690	3.128	1.603	1.581
Lao Halkı'nın Demokratik Cumhuriyeti	1.081	631	1.735	752	1.541
Makedonya, Eski Yugoslav Cumhuriyeti	990	1.433	1.449	1.097	1.477

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti	1.707	1.996	1.709	1.130	1.168
Karadağ	1.389	791	872	1.235	1.149
Sırbistan	567	844	1.060	952	1.038
Slovenya	904	750	1.034	1.306	954
İzlanda	84	131	58	359	951
Kosta Rika	16.244	11.865	9.086	2.098	813
Tunus	225	1.024	1.197	559	748
Slovakya	298	423	489	722	730
Estonya	2.338	1.420	358	173	665
Ermenistan	1.039	731	834	662	578
Birleşik Arap Emirlikleri	370	424	482	542	543
Bolivya, Çokuluslu Devlet	43	48	23	70	523
İran, İslam Cumhuriyeti	185	371	85	113	523
Belarus	3.504	762	231	145	492
Suudi Arabistan	322	241	509	263	488
Azerbaycan	78	159	133	142	479
Lüksemburg	119	264	391	491	476
Bangladeş	0	10	58	249	462
Kazakistan	54	128	43	257	402
Özbekistan	0	38	107	132	386
Myanmar	1.232	1.635	88	79	376
Angora	0	0	0	28	286
Moğolistan	43	131	26	61	183
Gana	2	0	6	1.555	168
Kırgızistan	0	25	264	388	168
Cezayir	650	364	92	103	160
Lübnan	8	196	320	229	159
Bosna Hersek	49	215	271	221	156
Samoa	18	9	44	663	136
Etiyopya	150	14	85	204	123
Arnavutluk	2	2	4	8	89
Guatemala	1	193	43	31	89
Ürdün	0	0	9	35	87
Paraguay	1	8	0	1	83
Cook Adaları	9	37	55	60	79
Mauritius	0	17	47	45	47
Tacikistan	0	0	0	0	40
Sri Lanka	6	60	224	78	38
Madagaskar	6	0	0	50	37
Tanzanya, Birleşik Cumhuriyeti	0	0	0	0	33
Macao, Çin	0	11	166	54	27
Malta	469	87	60	41	20
Umman	1	0	0	0	16

Kolombiya	51	0	56	37	13
Trinidad ve Tobago	0	0	5	4	13
Uruguay	178	327	260	62	13
Papua Yeni Gine	60	0	0	1	10
Kenya	0	2	1	14	5
Bahreyn	0	0	0	0	1
Jamaika	1	0	0	0	1
Dünya	5.728.371	5.754.164	6.241.391	7.525.013	7.425.831

Kaynak: Trademap

Trademap verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin 2016 yılında başlıca Meyve Sebze Mamulleri ithalatı yaptığı ülkeler; Fransa, Tayland, ABD, Avustralya ve Şili'dir. Türkiye, ÇHC'nin Meyve Sebze Mamulleri ithalatı yaptığı ülkeler sıralamasında 27. sırada yer almaktadır.

5. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Çin'deki iş gelenekleri arasında soyadının önce kullanılması önemlidir. İş toplantıları sırasında kart alınıp verilmesi doğal bir uygulamadır. Kartın bir yüzünün Çin harfleriyle yazılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

İş toplantıları için, gerek kamu kurumlarında, gerekse büyük şirketlerde özel salonlar kullanılır. Büroların kullanılması adet değildir. Toplantılar resmi bir havada geçer ve oturulan yerler protokole göre belirlenir. En üst düzey Çinli katılımcının, en üst düzey misafiri kendi sağına oturtması yaygın bir uygulamadır. Dakik olmak önemlidir. Toplantı sırasında her iki taraf kısa bir tanışma ve açış konuşması yapar. Önemli olan ise, bundan sonraki kısımda Çinli taraf önce söze başlamışsa, sonuna kadar müdahale etmemek ve kendi görüşlerini en sonda söz alındığında dile getirmektir.

İş toplantıları sırasında, Çinlilerin ev sahibi olduğu akşam yemeklerinin erken saatte başladığını bilmek gerekir. İş yemekleri çoğu kez akşam saat 18.00'de başlatılır. Yemek, meyvelerden hemen sonra, aniden saat 20.00 gibi sona erdirilir. Bu şaşırtıcı gelse de yaygın bir durumdur.

Özellikle bir masaya sığmayacak derecedeki büyük iş yemeklerinde, hiyerarşi sırasına göre konukları masalarında elde kadehle tek tek ziyaret etmek önemli bir gelenektir.

Para Kullanımı

Çin'de kullanılan para birimi olarak 1 yuan, 100 fen etmektedir. Piyasada en yüksek 50 ve 100 yuan banknotlar bulunmaktadır. Özel ekonomik alanlar dışında yabancı paranın ülke içinde dolaşımı yasaktır. Gümrüklerde ülkeye girerken yanınızda olan para ile ülkeyi terk ederken sahip olduğunuz para miktarı birbirine yakın olmalıdır.

Kullanılmayan Çin parasının ülkeyi terk ederken yeniden dövize çevrilmesi ancak 6 ay içinde ve pasaport, uçak bileti ve döviz bozdurma belgesini göstererek mümkün olmaktadır. Dolayısıyla başlangıçta Çin parası alırken elde edilen döviz bozdurma belgesinin iyi muhafaza edilmesi gerekmektedir. Son olarak, yeniden dövize çevirdiğiniz miktar, önceden Çin parasına çevirdiğiniz miktarın yarısını geçemez. Böylece tüm parayı yeniden dövize dönüştürmek mümkün olmaz. Seyahat çekleri ve kredi kartları kullanımı ancak belli merkezlerde mümkündür.

Alışveriş için kullanılabilecek mağazalar üç tiptir. Devlet mülkiyetli veya Çin-yabancı ortaklığı olan mağazalar daha ucuz olabilir, ancak pazarlık olanağı yoktur. Üçüncü tip mağazalar özel şahıslara aittir. Buralarda alışveriş pazarlıklardır. Ancak değerli bir mal alınacaksa bu tip mağazalar tavsiye edilmez.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Yeşil ve gri hizmet pasaportu taşıyanlar dışındaki tüm Türk vatandaşları ülkeye girmek için vize sahibi olmak zorundadır. Ankara için vize başvuruları Pazartesi, Salı ve Perşembe günleri saat 09.30-12.00 arası kabul edilmektedir. Başvuru sırasında 1 adet fotoğraf gerekirken ayrıca bir form doldurulmaktadır. Vize verilmesi yaklaşık 10 gün sürmektedir o nedenle Büyükelçiliğe mümkün olduğunca erken başvuru yapılması tavsiye edilmektedir. Turistik çıkışlarda uçak gidiş dönüş konfirmasyonu ve banka hesap cüzdanı fotokopisi istenmektedir.

Ankara'daki ÇHC Büyükelçiliği Vize Bürosu telefonu: 0312 436 06 28

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Mesai saatleri, pazartesten cumaya, sabah 08.00-12.00 ve ara sonrası 13.00-17.00'a kadar uzanır. Bankalar da saat 17.00'a kadar hizmet vermektedir. Ancak bazı bankalar pazartesi günleri kapalıdır. Alışveriş yerleri akşam 20.30 civarlarında kapanmaktadır. Özel lokantalarda ise sabah 06.00'dan gece geç saatlere kadar yemek yenilebilir.

Kullanılan Lisan

Çin, etnik çeşitliliğe sahip bir ülke olarak 56 kadar etnik grubu barındırmaktadır. Resmi istatistiklere göre nüfusun %92 kadarı Han etnik grubuna mensuptur. Çok sayıda bölge güçlü yerel yönetimlere sahiptir. Ülkede yaygın ve resmi dil Han dili olduğundan, ticari ilişkilerde Çin'ce olarak bu dil esas alınmaktadır. Azınlıklar kendi dillerini konuşsalar dahi yazılı olarak bu diller yaygın değildir.

Ulaşım

Çin'e giriş sırasında bulundurulması gereken belgeler arasında geçerli bir pasaport ve vize yanında, sınırda doldurulan "Giriş ve Çıkış Kayıt Formu" önemlidir. Ayrıca ülkede 6 aydan daha fazla kalacak kişilerden HIV negatif belgesi istendiği bilinmelidir.

Çin'de trafik sıkışıklığı özellikle büyük şehirlerde önemli bir problemdir. Örneğin, Pekin'de oldukça yoğun bir trafik olduğu görülmüştür. Özellikle iş çıkış saatlerinde (iş çıkış saati akşam saat 5.30) trafik sıkışıklıklarının yaşandığı görülmüştür. Bu trafik sıkışıklığının nedeni şehirdeki özel araç sayısının son yıllarda olağanüstü bir yükseliş göstermiş olmasıdır. 1980'de Pekin'deki araç sayısı 100 bin civarında iken, 1997'de 1 milyon, 2000'de 1,6 milyon ve 2010'da 4,8 milyona yükselmiştir.

Çin içinde şehirlerarası seyahat amacıyla kullanılacak araçlar içinde otobüsler en sık kullanılanlardır. Genelde numaralarla belirlenmiş hatlarda çok sayıda otobüs çalışır ve bunlar sabah 05.00'ten gece 23.00'e kadar duraklardan geçmektedirler. Metro sistemi Pekin, Şanghay ve Tianjin gibi belli şehirlerde tüm olanaklarla donanmış olarak hizmet vermektedir. Tüm tabelalar Çince yanında İngilizce ile de yazılmıştır. Duyurular da İngilizce olarak tekrarlanmaktadır. Minibüsler, özellikle başlıca ticaret ve turizm merkezleri arasında bolca bulunduklarından tavsiye edilmektedir. Taksi, tüm merkezlerde kolaylıkla bulunabilen ve çok pahalı olmayan bir alternatiftir. Türkiye'de olduğu gibi gidilen mesafeye ve gece-gündüz durumuna göre ücret alan taksilerde dikkat edilmesi gereken şey, inerken fiş talep edilmesidir. Haksız yere yüksek ücret alınması sık rastlanan bir durumdur. Fişte yazılı taksi numarası ile herhangi bir konudaki rahatsızlığın yetkililere iletilmesi mümkün olmaktadır. Ayrıca çoğu taksi şoförünün İngilizce bilmediği gerçeğinden yola çıkarak gidilecek yerin adresinin Çin harfleriyle yazılmış olarak elde tutulması gerekebilir. Özellikle şehirlerarası yolculuklarda kullanılabilecek trenler, pek tavsiye edilmezler. Genelde kalabalık olan trenler pek rahat bir yolculuk imkanı vermezler. Suyolu taşımacılığı tercih edilen bir yol değildir ve bu yol kullanılacaksa önceden bir seyahat acentesi ile temas kurulması özellikle önerilmektedir. Ülke içi havayolu taşımacılığı halen 42 kadar şirket tarafından yürütülmektedir.

Yerel Saat

Çin, büyük bir ülke olduğundan Pekin saati tüm ülke için baz alınmıştır. İki ülke arasındaki saat dilimi farkı 6 (saat) dir. Çin'de yaz saati uygulaması olmadığında bu fark yaz aylarında 5 saate inmektedir.

Barınma

Otel rezervasyonlarının önceden yapılması gerektiği yoğun talep dönemlerinde özellikle hatırlanmalıdır. Halen sahip oldukları olanaklar ve hizmetleri açısından, Çin'in başlıca otelleri uluslararası standartları yakalamış durumdadır. Oteller, yüksek, orta ve düşük kalite olmak üzere üç gruba ayrıldığında, yüksek kalite olanların Batı'daki otellerden çok farklı olmadıkları söylenebilir. Orta kalite oteller genelde turistlere hizmet verirler ve güvenle kalınabilecek yerler durumundadırlar. Düşük kalite oteller daha ziyade motel niteliğindedirler. Çin'de kalınan yerlerde çalışanlara bahşiş verilmez.

Sağlık

Çin'in belli başlı hastanelerinde yabancılara ayaküstü tedavi hizmeti sunan bölümler oluşturulmuştur. Herhangi bir sağlık sorunu durumunda bu bölümlere başvurulabilir. Daha ciddi durumlar için ise buralardaki doktorların referansı ile Hong Kong hastanelerine taşınmak gerekebilmektedir.

İklim

Çin, kış aylarının oldukça soğuk ve kuru geçtiği bir ülkedir. Örneğin, kışın Pekin'in havası Ankara'dan çok daha kurudur. Yağışlar yaz aylarında toplanmaktadır. Özellikle kış aylarında ülkenin kuzeyi ile güneyi arasındaki ısı farkına dikkat etmek gerekir. Kuzey, daha soğuk iken; güney, tropikal bir etkidir. Nemlilik oranları da bölgeden bölgeye değişir ve özellikle güneydoğu bölgelerinde nem yüksektir.

KAYNAKLAR

1. Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr)
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri
3. Trademap (www.trademap.org)